

התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר
ע"י ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ו/או תומר נאור
ו/או נילי אבן חן ו/או זהר אלטמן-רפאל ו/או שקד בן עמי

מרח' יפו 208 ירושלים
ת.ד. 4207 ירושלים 91043
טל': 02-5000073; פקס: 02-5000076

העותרת

- נ ג ד -

1. היועץ המשפטי לממשלה, הד"ר אביחי מנדלבליט

ע"י ב"כ עוה"ד מפרקליטות המדינה
רח' צאלח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466590; פקס: 02-6467011

2. ראש הממשלה, חה"כ בנימין נתניהו

משרד ראש הממשלה; אליעזר קפלן 3, ירושלים
טל': 03-610-9898; פקס: 02-5605000

3. הכנסת

ע"י הלשכה המשפטית, הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408479; פקס: 02-6753495

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי, צו ביניים ובקשה לקיום

דין דחוף

1. מוגשת בזאת עתירה לבית משפט נכבד זה, למתן צו על תנאי כנגד המשיב 1 כדלקמן:

1.1. צו על תנאי כנגד המשיב 1 המורה לו להתייצב וליתן טעם מדוע לא יקיים את

השימוע בעניין תיקי החקירה של המשיב 2 לאלתר או לכל היותר ביום 10.07.2019

וזאת לאור הנימוקים הבאים:

1.1.1. נוכח כך שקיום שימוע הינו זכות הניתנת בהליך הפלילי לחשוד, על פי סעיף

60א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ")

ואולם מקום בו החשוד מוותר על זכותו, בהתנהגותו, אין מקום להאריך את פרק

הזמן הסטוטורי הקבוע לקיום השימוע.

1.1.2. נוכח פעולותיהם של המשיב 2 ושל מקורביו, לקידום חקיקה שתכליתה

מניעת האפשרות להעמדתו לדין של המשיב 2 בהמשך, לאחר שימוע במועד

כפי שנקבע על ידי המשיב 1, אף במקום בו המשיב 1 ימצא שיש להעמיד את

המשיב 2 לדין.

1.1.3. נוכח עקרון שלטון החוק המחייב שוויון בפני החוק, ומניעת אפשרות סיכול

העמדה לדין של אדם על ידי חקיקה פרסונאלית שכל מטרתה מניעת העמדתו

לדין של אותו אדם.

1.1.4. נוכח הפגיעה החמורה באמון הציבור במשיב 2, ראש הממשלה, וכן

במערכות אכיפת החוק הנגרמות כל זמן שהמשיב 2 מצוי תחת הליך פלילי.

2. כן תבקש העותרת צו ביניים כנגד המשיבה 3 המורה לה להימנע מכל דיון הצבעה או

אשרור של הצעת חוק לתיקון חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון –

חסינות בפני דין פלילי), התשע"ט-2019. זאת, עד לאחר קיום השימוע וקבלת החלטה

הסופית על ידי המשיב 1 לעניין הגשת כתב אישום כנגד המשיב 2 או סגירת תיקיו

הפליליים בגינם הוגש כתב חשדות על ידו.

3. וכן, בצוק העתים ולנוכח התנהלותו של המשיב 2 עד כה, לנוכח החריגה הבוטה מהנחיות

היועץ המשפטי לממשלה, וכן לאור הליכי החקיקה המואצים אשר מטרתם למנוע ולייתר

את קיומו של הליך השימוע, תבקש העותרת מבית המשפט הנכבד כי יקבע את העתירה

לדיון דחוף.

א. הצדדים לעתירה

העותרת

העותרת הינה עמותה, רשומה כדין, אשר חרטה על דיגלה שמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, עידוד ערכי שלטון החוק, שירוש נורמות בלתי ראויות במנהל הציבורי והשרשת נורמות ראויות של מנהל ציבורי תקין.

המשיבים

1. המשיב 1 הוא היועץ המשפטי לממשלה, הד"ר אביחי מנדלבלית, אשר מתפקידו ומסמכותו להחליט על הגשת כתב אישום כנגד ראש ממשלה מכהן, לפי סעיף 17(א) לחוק יסוד: הממשלה וכן בסמכותו לקיים שימוע לראש ממשלה אשר הוחלט להגיש נגדו כתב אישום בכפוף לשימוע, על פי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3001 שכותרתה "טיעון לפני הגשת כתב אישום פלילי (שימוע)".
2. המשיב 2 הוא ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, העומד בראש מפלגת הליכוד, שכנגדו הוגש על ידי המשיב 1 כתב חשדות בגין ביצוע עבירות של שוחד, מרמה והפרת אמונים בתיקי 1000, 2000, 4000, ושימוע בעניין תיקים אלו נדחה לחודש אוקטובר 2019 על ידי המשיב 1.
3. המשיבה 3 היא הכנסת ה-20, בית המחוקקים של מדינת ישראל והאוחזת בסמכות החקיקה, אשר צפויה לדון בעת הקרובה בהצעת חוק לתיקון חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון – חסינות בפני דין פלילי), התשע"ט-2019.

ב. מבוא

1. זמנים חריגים דורשים פעולות חריגות.¹
2. עניינה של עתירה זו בקבלת החלטה חריגה ביותר, הנוגדת את ההנחיות המפורשת, את הדין הנוהג ואת עקרונות שלטון החוק – המעניקה דה פקטו הזדמנות לראש ממשלת ישראל לחמוק מניהול הליך משפטי על פי הוראות הדין הפלילי, וזאת באמצעות חקיקה פרסונלית ומואצת שכל עניינה לייתר את הליך השימוע אשר אמור להתקיים בטרם העמדתו לדין.
3. לא זו אף זו, "מתנה" זו ניתנת למשיב 2, לאחר שזה עשה כל שלאל ידו, באמצעות לוליינות משפטית והתנהלות שאינה ראויה – לדחות פעם אחר פעם את הליך השימוע – בין היתר על ידי התעלמות מהוראות וועדת ההיתרים, התעלמות מוחלטת מפניות היועץ המשפטי לממשלה (על פי פרסומים), ואף התעלמות מהתחייבותו שלו עצמו בפני בית משפט נכבד זה – וכל אלו בדרך אשר עולה לשיטת

¹ Desperate times call for desperate measures

העותרת עד כדי וויתור על זכותו לשימוע – זכות המוקנית לחשוד על פי החוק, ואולם על פי ההלכה שנקבעה בבית משפט זה, איננה זכות מוחלטת.

4. העותרת תטען כי לאור התנהלותו של המשיב 2 עובר לדחיית הליך השימוע, הוא ויתר על זכותו לשימוע למעשה ולכן, יש, לכל היותר לקיימו לאלתר או לחלופין להגיש את כתבי האישום תוך מתן הזדמנות לקיום שימוע בדיעבד.

5. העותרת תטען כי נוכח עקרון שלטון החוק ממנו נגזר עקרון השוויון בפני החוק, יש לקיים את הליך השימוע במועד, ובטרם יסוכל על ידי חקיקה פרסונלית אשר כל מטרתה ייתור ההליך וביטול קיומו.

6. העותרת תטען כי לנוכח הפגיעה האנושה באמון הציבור ברשויות אכיפת החוק, בעקרון שלטון החוק והשוויון בפני החוק, על המשיב 1 לעמוד מאחורי הצהרותיו השונות ולקיים את הליך השימוע בהקדם האפשרי ולא יאוחר מיום 10.7.2019.

7. כן תטען העותרת כי כל עוד לא מתקיים הליך השימוע, יש לעצור את מהלכי החקיקה הפרסונליים אשר כל עניינם מילוטו של המשיב 2 מאימת הדין, ולהקפיא את הליכי החקיקה עד לקיום הליך השימוע וקבלת החלטה בו.

8. כל זאת, מתוך הסיבות אשר יפורטו להלך במורד עתירה זו.

ג. הרקע העובדתי ומיצוי הליכים

1. **בקשת המשיב 2 לדחות את מועד קבלת ההחלטה לעניין העמדתו לדין עד**

לאחר סיום מערכת הבחירות לכנסת ה-21 ופרסום כתב החשדות

9. ביום 13.02.2018 פרסמה משטרת ישראל את עמדתה לפיה התגבשה התשתית הראייתית לביסוס החשדות כנגד המשיב 2 בתיקים אשר זכו לכינוי 1000 ו-2000 בעבירות של קבלת שוחד, בקשת שוחד, ומרמה והפרת אמונים.

10. כמו כן, ביום 02.12.2018 פרסמו משטרת ישראל והרשות לניירות ערך את עמדתן לפיה התגבשה התשתית הראייתית לביסוס החשדות כנגד ראש הממשלה בתיק 4000, בעבירות של לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

העתק המלצות המשטרה "סיום חקירות" תיק 1000 ו-"תיק 2000" באתר משטרת ישראל מיום 13.02.2018 מצורף ומסומן כנספח 1/ע

העתק המלצות המשטרה "הסתיימה חקירת תיק 4000" באתר משטרת ישראל מיום 02.12.2018
מצורף ומסומן כנספח ע/2

11. בחלוף 10 חודשים, ביום 24.12.2018, הכריזה ממשלת ישראל ה-34 על פיזור הכנסת והליכה לבחירות. החל מיום זה, החל המשיב 2 להפעיל לחצים כבדים על המשיב 1, על מנת למנוע החלטה על הגשת כתב אישום כנגדו, בכפוף לשימוע, לפני הבחירות. בהקשר זה, פרסם המשיב 2 הודעות וסרטונים ובהם טען כי אין לפתוח בהליכי שימוע לפני הבחירות, אם לא ניתן יהיה לסיים את השימוע אחרי הבחירות.

העתק כתבתה של מורן אזולאי "נתניהו: לא ייתכן לפתוח בשימוע לפני הבחירות אם לא מסיימים אותו עד הבחירות" מיום 03.01.2019 באתר "כלכליסט" מצורף ומסומן כנספח ע/3

12. ואולם, על אף לחצים גדולים שהופעלו על המשיב 1, ומשעתירות שהוגשו לבית משפט נכבד זה בבקשה למנוע הגשת כתב אישום בכפוף לשימוע בטרם הבחירות, נדחו (ראו לעניין זה בג"ץ 1416/19 עמותת הרצליה למען תושביה נ' היועץ המשפטי לממשלה ובג"ץ 1498/19 עו"ד יוסי פוקס נ' היועץ המשפטי לממשלה מיום 28.02.2019, פורסם בנבו) – ביום 28.02.2019, פרסם המשיב 1 את כתב החשדות כנגד ראש הממשלה, על בסיסו יועמד לדין בכפוף לשימוע.

13. במסגרת כתב החשדות, פירט המשיב 1 את החשדות כנגד המשיב 2 וכנגד גורמים נוספים. בתיק 1000, כתב החשדות מגולל מערכת יחסים בין המשיב 2 לבין אנשי העסקים ארנון מילצ'ן וג'יימס פאקר, במסגרתה קיבלו המשיב 2 ורעייתו טובות הנאה משני אנשי העסקים המתבטאים ב"קו אספקה" של סיגרים ושמפניות, וכן במקרה אחד תכשיטים.

14. על פי כתב החשדות, לפני ובמקביל למערכות יחסים אלו שהתבטאו בקבלת טובות הנאה רבות מצד המשיב 2 ורעייתו, פעל ראש הממשלה, במסגרת תפקידו הציבוריים, בענייניו האישיים והעסקיים של מילצ'ן. לדוגמא, המשיב 2 לא נמנע מלעסוק בענייני ערוץ 10 על אף שמילצ'ן מחזיק במניותיו, כפי שידע המשיב 2 ועל אף שמילצ'ן שוחח עמו בנוגע לקידום חוק שייטיב עם מילצ'ן בעניין עמלות משרדי הפרסום; ביצוע פעולות לקידום "מיזם טאטא" לבקשתו של מילצ'ן; סיוע למילצ'ן בקבלת ויזה לארצות הברית, תוך שמילצ'ן מגיש למשיב 2 "שי" בדמות קופסת סיגרים ומארז בקבוקי שמפניה; תמיכה בהארכת פטור תשלום מס הכנסה ל"תושב חוזר" באופן שייטיב עם מילצ'ן, לאור בקשתו; קידום מיזוג "רשת" ו"קשת" בהתאם לבקשתו של מילצ'ן;

15. עוד נכתב, כי על פי החשד המשיב 2 לא דיווח על יחסיו עם מילצ'ן ופאקר כפי הנדרש על פי "כללי אשר", כללים למניעת ניגוד העניינים של שרים וסגני-שרים, וזאת על אף שהיה מחוייב לדווח על מערכת היחסים מרובת הזיקות שקיים עם מילצ'ן.
16. לאור האמור החליט המשיב 1 להעמיד את המשיב 2 לדין, **בכפוף לשימוע**, בגין חשד לעבירת מרמה והפרת אמונים על פי סעיף 284 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").
17. **בתיק 2000**, כתב החשדות מגולל סדרה של פגישות שערך המשיב 2 עם מר ארנון (בוני) מוזס, העורך האחראי של עיתון "ידיעות אחרונות". בפגישות אלו, על פי כתב החשדות, דנו השניים על אופן סיקורו של המשיב 2 בכלי התקשורת מקבוצה זו. כן נדונו בפגישות אפשרות צמצום הפגיעה של העיתון החינמי "ישראל היום" שייסד שלדון אריסון בתפוצת העיתון "ידיעות אחרונות".
18. על פי כתב החשדות, באחת הפגישות הציע מוזס שוחד למשיב 2, באופן בו הוא יביא לשינוי ניכר לטובה של אופן סיקורו של המשיב 2 בכלי התקשורת מקבוצת "ידיעות אחרונות" בתמורה לכך שהמשיב 2 יפעל במסגרת תפקידו על מנת לקדם חקיקה שתגביל את תפוצת "ישראל היום".
19. בפגישה זו, המשיב 2 לא הסכים לקבלת השוחד באופן מוצהר ואולם המשיך לנהל עם מוזס שיחה ארוכה ומפורטת על מרכיבי הצעת השוחד שהביא בפני המשיב 2, ולא סירב בגלוי להצעה. בסוף הפגישה המשיב 2 אף הבטיח למוזס בחינה של היתכנות העברת החוק בתקופת הבחירות. כן בהן המשיב 2 את העניין מול יו"ר הקואליציה דאז, ח"כ זאב אלקין ואף שב ושוחח עם מוזס מיוזמתו על היתכנות העברת החוק.
20. כך, הגם שלא נענה המשיב 2 להצעת השוחד באופן מוצהר, בפועל קידם את "חלקו" בעסקה וזאת על מנת להשפיע על אופן סיקורו על ידי כלי התקשורת מקבוצת "ידיעות אחרונות".
21. לבסוף החליט המשיב 1 להעמיד את המשיב 2 לדין, בכפוף לשימוע, בחשד לביצוע עבירת מרמה והפרת אמונים בהתאם לסעיף 284 לחוק העונשין.
22. **בתיק 4000** כתב החשדות מגולל מערכת יחסים בין המשיב 2 לבין איש העסקים, שאול אלוביץ'. אלוביץ' היה בתקופה הרלוונטית לחשדות, בעל השליטה בקבוצת ירוקום, אשר החזיקה בשליטה של חברת בזק, ובכך, שלט גם על חברת "וואלה! תקשורת בע"מ", חברת בת של בזק.

23. על פי כתב החשדות, בין המשיב 2 לאלוביץ' נרקמה מערכת יחסים של "תן וקח", במסגרתה התערב המשיב 1 בעניינים רגולטוריים לטובת אלוביץ', ובתמורה – קיבל המשיב 2 סיקור אוהד באתר "וואלה!".

24. בין היתר, המשיב 2 פעל לאישור עסקת מיזוג בין חברת "בזק" לבן חברת הלוויין והתקשורת "יס", שתיהן בבעלותו של אלוביץ'. עסקה זו נמנעה עד אז בשל מגבלות רגולטוריות, ובעזרת התערבותו של המשיב 1 אושרה. מניותיה של "יס" נמכרו במחיר גבוה במיוחד, בהשוואה להערכת השווי שביצעה חברה שנשכרה על ידי "בזק" טרם העסקה, ומכאן שלא נמצאה כדאית כלכלית לחברה.

25. במקביל, נמצא שבאותה תקופה הסיקור של המשיב 2 ומשפחתו באתר "וואלה!" היה אוהד במיוחד, וכן נאספו ראיות שיש בהן להראות על הפיקוח האדוק של משפחת המשיב 2 על התכנים המתפרסמים באתר "וואלה" שבשליטת אלוביץ'.

26. לבסוף החליט המשיב 1 להעמיד את המשיב 2 לדין, בכפוף לשימוע, בגין לקיחת שוחד, בהתאם לסעיף 290 לחוק העונשין, ובגין מרמה והפרת אמונם, לפי סעיף 284 לחוק העונשין.

העתק העמודים הרלוונטיים מתוך כתב החשדות מצורף ומסומן כנספח 4/ע

2.0. התנהלות המשיב 2 בעניין השימוע ובנושאים נלווים

ג.2.א. בקשת ראש הממשלה לדחות את איסוף החומרים לאחר הבחירות מחשש להדלפות

27. בהמשך לכך, ביום 27.02.2019 פורסם כי המשיב 2 פנה באמצעות סנגוריו אל המשיב 1 בבקשה שזה יימנע מהעברת חומרי החקירה בתיקו אל מי מהחשודים מהתיקים, וזאת בשל חששו להדלפות של חומרי החקירה, בטרם הבחירות.

העתק כתבתה של ענת יורובסקי "בקשה חריגה- פרקליטי נתניהו ליועמ"ש: לא לפרסם את חומרי

החקירה עד אחרי הבחירות" מיום 27.02.2019 באתר "דבר" מצורף ומסומן כנספח 5/ע

28. 11.03.2019 פנה המשיב 1 למשיב 2 במכתב ובו כתב כי נעתר לבקשתו להעביר את חומרי החקירה בתיקים הנ"ל רק לאחר יום 09.04.2019, מועד הבחירות לכנסת ה-21.

29. כמו כן, הודיע המשיב 1 במסגרת מכתב זה כי על המשיב 2 לתאם מועד לשימוע כך שיתקיים לכל המאוחר ביום ה' 10.07.2019. כלומר- החל ממועד העברת חומרי החקירה, מיד בסמוך לאחר הבחירות, נתון היו לרשותו של המשיב 2 פרק זמן של שלושה חודשים להתכונן לשימוע.

העתק כתבתה של רויטל חובל "היועמ"ש: חומרי החקירה יועברו לנתניהו לאחר הבחירות; השימוע יערך עד יולי" מיום 11.03.2019 באתר "הארץ" מצורף ומסומן כנספח 6/ע

ג.2.ב. הימנעות מכוונת מאיסוף חומרי החקירה על ידי המשיב 3 גם לאחר הבחירות

30. עם זאת, גם לאחר הבחירות לכנסת ה-21 שהתקיימו ביום 09.04.2019 לא טרח המשיב 2 לאסוף את חומרי החקירה מהפרקליטות, ודחה מועד זה שוב ושוב באמתלות שונות.

31. ביום 28.04.2019, על פי הפרסומים, שיגר המשיב 1 מכתב לסנגוריו של המשיב 2, במסגרתו הבהיר שעל אף שהמשיב 2 לא אסף את החומרים ממשרדי הפרקליטות, לא ידחה השימוע שלו, וכי עליו לאסוף אותם עד יום ה-10.05.2019. השימוע, כפי שנקבע על ידי המשיב 1 נכון לאותה העת, לא יהיה מאוחר מיום 10.07.2019.

העתק כתבתו של דניאל דולב "מנדלבלויט מבהיר לפרקליטי נתניהו: השימוע לא יידחה ויתקיים ביולי" מיום 28.04.2019 באתר "וואלה – חדשות" מצורף ומסומן כנספח 7/ע

32. חרף דברים אלו, פרקליטי המשיב 2 הודיעו למשיב 1 ביום ה-10.05.2019, המועד האחרון לאיסוף החומרים חומרי החקירה על פי החלטת המשיב 1, כי לא יאספו את חומרי החקירה עד שנושא שכר הטרחה שלהם יוסדר. כמו כן, פרקליטי המשיב 1 לא קבעו מועד לשימוע, על אף שמדובר היה במועד האחרון לעשות כן. חמור מכך, הדבר נעשה לאחר שהבהיר המשיב 1 כי הסדרת שכרם של עורכי הדין של המשיב 2 אינה עילה לדחייה של מועד השימוע.

העתק כתבתה של רויטל חובל "פרקליטי נתניהו ליועמ"ש: מבקשים לדחות את השימוע עד להסדרת שכר הטרחה שלנו" מיום 10.05.2019 באתר "הארץ" מצורף ומסומן כנספח 8/ע

33. דומה כי הזלזול בסדי הזמנים שנקבעו על ידי המשיב 1 ובהליך המשפטי הגיע לשיאו ביום 12.05.2019, בו, על פי הפרסומים המבוססים על עדותו של היועץ המשפטי לממשלה, שלח המשיב 1 נציג מטעמו עם חומרי החקירה למשרדו של עו"ד נבות תל-צור המייצג את המשיב 2, אך במשרד סירבו לקבל את חומרי החקירה.

34. יש לציין כי לדבריו של המשיב 1, שליחת החומרים נעשתה תוך העברת ליבתם על גבי מדיה מגנטית, לטובת ייעול וקידום ההליך. העתק מן החומרים נמסר כבר לחשודים האחרים בהתאם לבקשתם, וכעת משלא אסף אותם המשיב 2, הם צורפו לנוחיותו למכתב של המשיב 1. החומרים אשר לא התקבלו

במשרד, נשלחו גם כן בדואר אלקטרוני, ובשל מסירתם, נקבע מועד אחרון נוסף לקביעת מועד השימוע, הוא ה-20.05.2019.

העתק כתבתה של חן מענית "היועמ"ש שלח את חומרי החקירה לסנגורי נתניהו – והם סירבו לקבלם" מיום 12.05.2019 באתר "גלובס" מצורף ומסומן כנספח ע/9

35. והנה, רק ביום 14.05.2019, לאחר למעלה מחודש מהמועד שנקבע, אסף אחד מפרקליטיו של המשיב 2 את חומרי החקירה.

העתק כתבתה של טובה צימוקי "פרקליט נתניהו אסף את חומרי החקירה: "יתואם מועד לשימוע" מיום 14.05.2019 באתר "YNET" מצורף ומסומן כנספח ע/10.

36. בנוסף, ביום 20.05.2019 פנה פרקליטו של המשיב 2, עוה"ד עמית חדד, אל המשיב 1 וביקש ממנו לדחות את מועד השימוע בשנה תמימה, על מנת להיערך כראוי לשימוע.

37. ביום 22.05.2019, השיב המשיב 1, לעוה"ד חדד מענה לפיו מועד השימוע יידחה בשלושה חודשים, לימים 2.10.2019-3. זאת, אף על פי שהמשיב 1 הציב מספר פעמים "מועד אחרון לאיסוף חומרי החקירה", ושטען בתקיפות שגם אם לא יעמוד בהם המשיב 2 מועד השימוע המקורי לא יידחה.

העתק מכתבו של ד"ר עו"ד גיל לימון, עוזר בכיר למשיב 1 "תיאום מועד לשימוע בעניינו של ראש הממשלה" מיום 22.05.2019 מצורף ומסומן כנספח ע/11.

ג.2.ג. אי הסדרת נושא שכר הטרחה והפנייה לוועדת ההיתרים ואי העברת החומרים

לוועדה

38. למען השלמת התמונה, ובכדי שבפניו של בית המשפט הנכבד תעמוד התמונה המלאה, סבורה העותרת כי יש להדרש אף למהלכים נוספים אשר התרחשו במקביל על ידי המשיב 2 ובאי כוחו, ואשר יש באזכורם בכדי לשפוך אור ברור יותר על השתלשלות האירועים אשר תוארה עד כה לעיל.

39. כבר בנקודה זו, ראוי לציין כי הסיבה העיקרית, לטענתם של פרקליטי המשיב 2, בגינה לא אספו את חומרי החקירה, היא לאור אי הסדרת נושא שכר הטרחה ביניהם לבין המשיב 2 והעובדה כי שכרם לא שולם.

40. והנה, סוגיית שכר הטרחה לפרקליטי המשיב 2 עלתה אף קודם לכן, במסגרת בקשה שהגיש המשיב 2 אל היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה עוד ביום 18.03.2018 לבחון משפטית את

האפשרות להסתייע בבן דודו, מר נתן מיליקובסקי ובחברו מר ספנסר פרטרידג' לצורך מימון הוצאותיו המשפטיות.

41. בקשה זו הועברה אל המשיב 1, אשר סבור היה כי יש להעביר את העניין לדיון בפני הוועדה למתן היתרים לפי פרק ד' להודעה בדבר הכללים למניעת ניגוד העניינים של שרים וסגני שרים, התשס"ג-2003 (להלן: "ועדת ההיתרים").

42. ואכן, ביום 19.07.2018 התקיים דיון בפני ועדת ההיתרים, בשאלת סמכות הוועדה לדון בבקשה כי תאושר למשיב 2 קבלת מימון מבעלי ההון הזרים, בהתאם לכללי ועדת אשר משנת 1977, למימון הוצאותיו המשפטיות.

43. ואולם, לאחר שסוגיית הסמכות באה על פתרונה, החליטה ועדה ההיתרים לדחות את בקשתו של המשיב 2 מספר שיקולים, ובין היתר, העובדה כי על אף בקשת הוועדה מב"כ ראש הממשלה לקבל את פרטי הבקשה, כמו סך הסכום המבוקש, שכר הטרחה שהצטבר בתיקים השונים בהם חשוד וכד' – מידע זה לא הועבר לוועדה. ובלשון ההחלטה:

"בטרם קבלת ההחלטה, וכמצוות כלל 21(א) לכללים, שמעה הוועדה את חוות דעתו של מבקר המדינה, כבוד השופט (בדימ') יוסף חיים שפירא, לפיה הוועדה פנתה לב"כ המבקש לקבלת פרטים, אולם לא נענתה לכך, ואף ב"כ המבקש הודיע לוועדה כי אין מקום לכנסה פעם נוספת. לפיכך ובהיעדר מידע וטיעונים מפורטים לא ניתן לקבל את הבקשה" (עמ' 4 להחלטה).

העתק החלטה מס' 3/2018 של ועדת ההיתרים "החלטה בבקשת ראש הממשלה מר בנימין נתניהו לאי-קיום כלל מהכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים" מיום 29.11.2018 מצורף ומסומן כנספח ע/12.

העתק כתבתם של טובה צימוקי, מורן אזולאי ואיתמר אייכנר "נדחתה בקשת נתניהו למימון הגנתו המשפטית ע"י מקורביו" מיום 05.12.2018 באתר "YNET" מצורף ומסומן כנספח ע/13

44. ביום 08.01.2019 פורסמו באמצעי התקשורת ידיעות על כך שראש הממשלה פנה בשנית בבקשה למתן היתר לקבלת מימון על סך שני מיליון דולר מאותם המקורבים.

כתבתו של איתמר אייכנר "נתניהו הגיש בקשה מחודשת למימון ייצוגי המשפטי על סך שני מיליון דולר" מיום 08.01.2019 באתר "YNET" מצורף ומסומן כנספח ע/14

45. ואולם, בקשה זו לדיון מחודש נדחתה גם כן בידי הוועדה למתן היתרים **בהחלטה מספר 1/2019** מיום 20.02.2019 ואף בה הוזכר סירובו של המשיב 2 להעמיד מידע לרשות הוועדה. ובלשון ההחלטה:

"מטעמים השמורים עמם (שחלקם אולי יתבררו בהמשך) באי הכוח של ראש הממשלה לא עתרו נגד החלטה זו ובחרו שלא להעמיד לרשות הוועדה מידע כמבוקש ושלא לקיים דיון ובו להציג טיעון בעל פה לגוף העניין" (עמ' 4 להחלטה).

העתק החלטה מס' 1/2019 של ועדת ההיתרים "החלטה בבקשת ראש הממשלה מר בנימין נתניהו לאי-קיום כלל מהכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים" מיום 20.02.2019 מצורף ומסומן כנספח ע/15

46. אולם לא די בכך, בהחלטה זו הוסיפה הוועדה ודרשה מהמשיב 2 להשיב את 300,000 הדולרים שקיבל זה מכבר מבן דודו, מר מיליקובסקי – סכום כסף שקיבל ללא אישור הוועדה.

47. הוועדה מתחה ביקורת קשה על המשיב 2 והדגישה שמעבר לכך שבחר לפעול על דעת עצמו וללא אישור, בהמשך הוא נמנע מלציין זאת גם בעת פנייתו לקבלת היתר כעת. זאת, חרף העובדה ש"ראש הממשלה איננו 'טירון' בתפקידי שר וסגן שר. החל מהכנסת השתיים עשרה, משנת 1988, הוא מכהן בתפקידים אלה, בשנת 1996 נבחר לראשונה לכהונת ראש ממשלה. החל משנת 1990 הוא הגיש לוועדה 8 פניות שונות", כלשונה של ועדת ההיתרים.

48. כמו כן, טענה ועדת ההיתרים שגיוס מימון חיצוני לשר צריך להתבסס על נסיבות המקרה ונסיבותיו האישיות של המבקש. הצדקת ההיתר ותקינותו הציבורית כרוכות ביכולתו הכלכלית של המבקש, ומהצהרת ההון שהגיש המשיב 2 עולה כי הוא אדם אמיד. בשל כך, ובהתאם להחלטות הקודמות של הוועדה, עליו למצות את יכולותיו למימון עצמי בטרם יפנה לתרומות.

49. כנגד החלטה זו הגיש המשיב 2 עתירה בבג"ץ 1820/19 **ראש הממשלה נ' הוועדה למתן היתרים** (פורסם בנבו, 18.03.2019), ובדיון שהתקיים ביום 18.03.2019, ניתן תוקף של פסק דין להסכמות בין הצדדים – לפיהן תתאפשר למשיב 2 **השלמת הטיעון בעל פה בפני הוועדה בעניין בקשת המימון, וכי המשיב 2, מצדו, ימציא לוועדה למתן היתרים כל הפרטים שיתבקשו על ידה לצורך הדיון המשלים.**

העתק פסק הדין בבג"ץ 1820/19 ראש הממשלה נ' הוועדה למתן היתרים, מיום 18.03.2019 באתר "נבו" מצורף ומסומן כנספח ע/16

העתק דיווחו של גיא פלג "בג"ץ: לדון שוב במימון הגנה לרה"מ" מיום 18.03.2019 באתר "חדשות 12" מצורף ומסומן כנספח ע/17

50. בעקבות ההסכם שהתווה בין כתלי בית המשפט הנכבד, פנתה ועדת ההיתרים אל המשיב 2, וביקשה ממנו להעביר אליה פירוט של מצב הונו ורכושו, ולהצהיר בפירוט על שיחותיו וקשריו עם מר מיליקובסקי ומר פרטרידג'.

העתק כתבתו של תומר גנון "ועדת ההיתרים דורשת מנתניהו: פרט מהו רכושך בארץ ובחו"ל כולל מזומנים, אג"ח, נדל"ך" מיום 21.04.2019 באתר "כלכליסט" מצורף ומסומן כנספח ע/18

51. ואולם, על אף ההסכמות שהושגו – בין היתר בשל התחייבותו – סירב המשיב 2 למסור לוועדת ההיתרים את המידע שהתבקש למסור. בשל כך, הצהירה הועדה כי היא מסרבת להתכנס עד שהמשיב 2 יספק את המידע המבוקש.

העתק כתבתה של טובה צימוקי "ועדת ההיתרים: לא נתכנס עד שנתניהו ימסור מידע על נכסיו, המבקר הציג עמדה מנוגדת" מיום 12.05.2019 באתר "YNET" מצורף ומסומן כנספח ע/19

52. ביום ה-19.05.2019 החליטה וועדת ההיתרים להציב אולטימטום לצוותו של המשיב 2, לפיו עליו למסור את הצהרת ההון שהתבקש להעביר עד יום שישי ה-24.05.2019. אם לא יעשה כך, הבקשה תידחה בפעם השלישית, בלא מתן אפשרות לסנגוריו של המשיב 2 להציג את טיעוניהם כפי שחפצו. זאת משום שכאמור, לא עמדו בדרישות הוועדה, וכן הפרו את חלקם בפשרה שסוכמה בבג"ץ 1820/19.

העתק כתבתה של טובה צימוקי "ועדת ההיתרים לנתניהו: מסור הצהרת הון עד יום שישי" מיום 19.05.2019 באתר "YNET" מצורף ומסומן כנספח ע/20

53. והנה, על אף האמור לעיל, לא נמסרה הצהרת הון לוועדה. ביום 23.05.2019 ועל אף החלטתה הקודמת, אישרה הועדה לפרקליטי המשיב 2 אורכה נוספת, בת 30 יום, להגשת המסמכים.

העתק מבזק מאת משה כהן "ועדת ההיתרים אישרה לפרקליטי נתניהו הארכה של 30 יום להגשת המסמכים" מיום 23.05.2019 באתר "מעריב" מצורף ומסומן כנספח ע/21

54. הלכה למעשה, עד לכתיבת שורות אלו לא נמסר המידע שביקשה ועדת ההיתרים, על אף שעבר למעלה מחודש מעת הבקשה, וחרף האולטימטום שהציבה ועדת ההיתרים.

55. הנה כי כן, מדובר בפעם השלישית שלמשיב 2 ניתנת ההזדמנות לקבל אישור לתרומות מועדת ההיתרים, לאחר ששתי בקשותיו הראשונות סורבו. עם זאת, המשיב 2 במשך חודשים רבים נמנע מלהעביר את החומרים הנדרשים לוועדה על מנת לקיים דיון בבקשתו למימון.

56. ועל כל אלו תוסיף העותרת ותציין, כל עוד לא מעביר המשיב 2 את המידע שהתחייב להעביר לוועדת ההיתרים, זו לא יכולה לדון בבקשתו לקבלת מימון חיצוני להגנתו בבית המשפט.

57. במצב דברים "נח" זה, יכול המשיב 2 להוסיף ולטעון כי אין ביכולתו לשלם את שכר טרחתם של עורכי דינו, וזאת הגם שהוא עצמו במחזלו הלא מוסבר, מונע את קידום הליך אישור המימון בוועדת ההיתרים.

58. משלא משלם המשיב 2 את שכר טרחתם של עורכי דינו – באמתלה של הצורך להמתין להחלטת וועדת ההיתרים (אשר אינה יכולה להחליט בהעדר המסמכים שמסרב המשיב 2 להעביר לה) – מסרבים אלו להעניק לו ייצוג הולם בפני היועץ המשפטי לממשלה בהליך השימוע, ולרבות איסוף החומרים – ולמעשה נוצר הליך שרשרת שלם, פרקטיקה של ממש, שכל תכליתה היא לדחות עד כמה שניתן את קיומו של הליך השימוע – עד אשר יוכל המשיב 2, בכובעו כראש הממשלה, לקדם את הליכי החקיקה אשר יוכלו לסייע לו לחמוק מהדין.

59. ויצוין כבר בנקודה זו, כי אין המדובר בפרשנות יצירתית, על גבול הקונספירטיבית, של העותרת, אלא בציון השתלשלות האירועים העובדתית גרידא! כל המבקש לטעון אחרת, יתכבד ויסביר את העיכובים הבלתי מוסברים, ואת הדחייה החוזרת ונשנית במסירת המידע לוועדה, ובאיסוף החומרים מהמשיב 1, פעולות אשר בסופן דחיית השימוע בהחלטה העומדת בבסיס העתירה דנן.

□.3. ניסיונות לקדם חקיקה שתמנע את העמדתו לדין של ראש הממשלה – מו"מ

קואליציוני וקידום חקיקה

60. במקביל לדחייתו של ההליך המשפטי מסיבות שונות, על ידי המשיב 2, מתקיימים כאמור מהלכים לקידום חקיקה של הכנסת שתמנע העמדתו של המשיב 2 לדין. מהלכים העומדים בקשר ישיר, לטעמה של העותרת, ביחד עם ניסיונותיו החוזרים והנשנים של המשיב 2 "לקנות עוד זמן" בטרם יתקיים הליך השימוע.

61. בין שלל חוקים אלו, עומד איתן התיקון לחוק החסינות, כחוק הראשון אשר עלה על סדר יומה של הכנסת, ואשר עשוי למנוע את העמדתו לדין של המשיב 2.

62. דבר קיומה של הצעת החוק עלה לראשונה על הפרק ביום 08.10.2018, כחודשיים לפני החלטתו של המשיב 2 להקדים את הבחירות. הוא נחשף ביום זה על ידי העיתונאי עמית סגל, כחוק לפיו תוכל הכנסת שלא להסיר את חסינותו של חבר כנסת, אם כתב האישום שהוחלט להגיש נגדו הוגש "שלא בתום לב או תוך אפליה".

63. עניינה העיקרי, והמהותי, של הצעת החוק הוא הפיכתה של החסינות המוקנית לחברי כנסת לברירת מחדל, אותה ניתן יהיה להסיר אך ורק באמצעות רוב בוועדת הכנסת (עליה שולט המשיב 2 ברוב קואליציוני) בלבד.

64. והנה, חרף הכחשותיו הברורות של המשיב 2 בסמוך לבחירות לכנסת, כי יקדם או יאפשר חקיקת חוק מעין זה, וכן הצהרתו שחוק החסינות לא ייכלל בהסכמים הקואליציוניים, הונחה הצעת חוק החסינות כהצעת חוק פרטית של ח"כ מיקי זוהר על שולחן הכנסת ביום 21.05.2019.

העתק הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון – חסינות בפני דין פלילי), התשע"ט-2019 מצורף ומסומן כנספח ע/22

העתק כתבתה של דפנה ליאל "פרסום ראשון: רה"מ החליט לקדם את חוק החסינות – כך הוא ישווק את המהלך לציבור" מיום 15.05.2019 באתר "חדשות 12" מצורף ומסומן כנספח ע/23.

65. מכאן, ככל שתעוכב הגשת כתב אישום כנגד המשיב 2, ניתן יהיה לחוקק את חוק החסינות ולהחיל אותו על המשיב 2. בכך יוכל המשיב 2 להימנע מהעמדה לדין, בשל חסינות שתוענק לו כחבר כנסת מן המניין, ושהסרתה תתאפשר רק אם יהיה רוב בוועדת הכנסת, בה הוא שולט, כאמור, בעזרת רוב קואליציוני.

4.0. מיצוי הליכים מטעם העותרת

66. ביום 26.12.2018 העותרת במכתב למשיב 1 ולפרקליט המדינה בבקשה לקבל החלטה מהירה בעניין תיקי המשיב 2, תוך פירוט כלל השיקולים המשפטיים לכך.

העתק מכתב העותרת ליועץ המשפטי לממשלה ולפרקליט המדינה מיום 26.12.2018 מצורף ומסומן כנספח ע/24

67. משלא נתקבל כל מענה, ולאחר פרסומים בדבר דחיית השימוע, פנתה העותרת בשנית למשיב 1 ולפרקליט המדינה ביום 17.01.2019 בבקשה שלא לדחות את השימוע של המשיב 2 ללאחר הבחירות לכנסת העשרים ואחת.

העתק מכתב העותרת ליועץ המשפטי לממשלה ולפרקליט המדינה מיום 17.01.2019 מצורף ומסומן

כנספח ע/25

68. ביום 12.05.2019, בעקבות בקשתם של פרקליטי המשיב 2 לדחות את השימוע שלו מהמועד המקורי שהיה 10.07.2019 פנתה העותרת במכתב למשיב 1. במכתבה פרשה העותרת את הנימוקים המשפטיים בגינם אין לדחות את מועד עריכת השימוע למשיב 2. גם מכתב זה, כקודמיו, לא נענה.

העתק מכתב העותרת ליועץ המשפטי לממשלה מיום 12.05.2019 מצורף ומסומן כנספח ע/26

69. ביום 16.05.2019, פנתה העותרת פעם נוספת במכתב למשיב 1 על מנת לסקור את המצב המשפטי בעניין שימוע בהליך פלילי, ולהסביר מדוע בנסיבות העניין יש לתת למשיב 2 את הזמן המינימלי הקבוע בחוק לשימוע. ההסבר ניתן בדגש על קידום חוק החסינות במקביל לעיכוב ההליך. גם מכתב זה לא נענה.

העתק מכתב העותרת ליועץ המשפטי לממשלה מיום 16.05.2019 מצורף ומסומן כנספח ע/27

70. ביום 21.05.2019 פנתה שוב העותרת במכתב למשיב 1 – פניה חמישית במספר – בעקבות הפרסום לפיו פנה המשיב 2 בבקשה לדחות את השימוע בעניינו בשנה שלמה, וקראה לו לקיים את הליך השימוע בהקדם האפשרי ולא יאוחר מיום 10.07.2019. גם מכתב זה, כקודמיו, לא נענה.

העתק מכתב העותרת ליועץ המשפטי לממשלה מיום 21.05.2019 מצורף ומסומן כנספח ע/28

בנוסף, יצוין כי ביום 23.05.2019 פנתה העותרת אל זה"כ יואל (יולי) אדלשטיין, יו"ר המשיבה 3, וביקשה ממנו לבלום ולהשהות את הליכי חקיקת הצעות החוק הפרסונלית עד לקיום שימוע בעניינו של המשיב 2, לאור השיקולים הזרים העומדים בבסיסן.

העתק מכתבה של העותרת אל יו"ר המשיבה 3 מיום 23.05.2019 מצורף ומסומן כנספח ע/29

71. משהתעלם המשיב 1 משלל פניותיה, ולנוכח מרוץ הזמנים הדוחק שבין קיום השימוע לבין ניסיונותיו של המשיב 2 לקדם הליכי חקיקה אשר ייתרו – דה פקטו – את הליך השימוע, של לא נותר בידי העותרת אלא לפנות לבית המשפט הנכבד לעתור לקבלת הסעדים המבוקשים בעתירה, ולרבות בקשה לצו הביניים וקיומו של דיון דחוף, וזאת לאור העילות אשר יפורטו להלן בחלקה המשפטי של עתירה זו.

ד. טיעון משפטי

1.0. תשתית נורמטיבית- הליך השימוע

72. על פי שיטת המשפט הישראלית, היועץ המשפטי לממשלה הוא הממונה על אכיפת הדין הפלילי. פרקליט המדינה עומד בראש פרקליטות המדינה, אשר פרקליטיה פועלים כנציגי היועץ המשפטי לממשלה ומייצגים את המדינה בהליכים משפטיים ולעניינינו כתובעים בהליכים פליליים.

73. תחילתו של ההליך הפלילי בתלונה או בחשדות המובאים לידיעת משטרת ישראל. סמכותה וחובתה של המשטרה לבצע חקירות פליליות מעוגנת בסעי' 59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982 (להלן: "**החסד"פ**):

"59. חקירת המשטרה

"נודע למשטרה על ביצוע עבירה, אם על פי תלונה ואם בכל דרך אחרת, תפתח בחקירה; אולם בעבירה שאינה פשע רשאי קצין משטרה בדרגת פקד ומעלה להורות שלא לחקור אם היה סבור שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה או אם היתה רשות אחרת מוסמכת על פי דין לחקור בעבירה."

74. על פי סעי' 60 לחסד"פ, הפרקליטות היא הבוחנת את חומר החקירה שנאסף על ידי המשטרה ושוקלת האם יש בו די כדי להעמיד את החשוד לדין פלילי (זאת למעט תיקים שעניינם עבירות ברמת חומרה פחותה המטופלים על ידי התובע המשטרתי). במסגרת שיקול דעתה לעניין העמדה לדין מוסמכת הפרקליטות להורות למשטרה לבצע חקירה נוספת (סעי' 61 לחסד"פ).

75. בעבר, בשלב זה, עוד בטרם ההחלטה הסופית על הגשת כתב אישום, נהגה התביעה להעניק ל"חשודים נבחרים" – לאחר שכבר נתגבש נגדם כתב אישום – "זכות שימוע", עליה יורחב להלן, וזאת בגדר "לפנים משורת הדין".

76. בשנת 2000 עבר תיקון מס' 28 לחסד"פ המעגן את זכות השימוע, כפי שזו מופיעה בס' 60א לחוק:

"(א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך.
(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.
(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.
(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב

אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלוגית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.

(ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים שיירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לשנות מהוראות סעיף 74.

(ז) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שבעת העברת חומר החקירה היה נתון במעצר, והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו.

(ח) הוראות החוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958, לא יחולו לענין סעיף זה, ואולם תינתן לחשוד הודעה בכתב על החלטת רשות התביעה בהקדם האפשרי ורשאית רשות התביעה להזמין את החשוד להציג בפניה את טיעונו בעל פה.

(ט) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי פשעים שלגביהם לא יחולו הוראות סעיף קטן (א).

77. על פי דברי ההסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 26) (זכות השימוע), התשנ"ט-1999, שקבעה את אפשרות השימוע:

"ההחלטה להעמיד אדם לדין, ובעיקר לגבי עבירות חמורות היא החלטה רבת משמעות. בחברה שאנו חיים בה, די בכתב אישום, לבטח בעבירות חמורות, כדי לפגוע פגיעה קשה בנאשם. מסיבה זו מוצע להעניק את זכות השימוע למי שמרגע ההכרעה בענינו ישתנה מעמדו בציבור.."

78. מדברי ההסבר לחוק עולה כי ההחלטה על תיקונו היא לאור הפגיעה הקשה המתקיימת בעצם הגשת כתב האישום כנגד הנאשם. משכך, מי שמעמדו עשוי להשתנות מרגע ההכרעה על הגשת כתב אישום בענינו, זכאי לשימוע.

79. כך, הוטל בחוק על רשות התביעה אליה הועבר חומר החקירה, לשלוח לכלל החשודים בעבירת פשע, באופן שוויוני (למעט חריגים הקבועים בתוספת), הודעת יידוע בדבר העברת חומר החקירה בענינם.

80. כן נקבע בחוק כי ככלל, על התביעה לאפשר לאותם החשודים לערוך בירורים ולהציג טיעוניהם בנושא בכתב, **בתוך 30 יום** מיום קבלת ההודעה בדבר העברת חומרי החקירה אל הרשות התובעת.

81. יודגש כי סעיף 60א(ד) מאפשר הארכת המועד האמור על ידי גוף התביעה, ואילו סעיף 60א(ה) מאפשר, בנסיבות מיוחדות שיירשמו, קיצור התקופה האמורה.

82. בהמשך לכך, עודכנה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3001 משנת 1991 שכותרתה "טיעון לפני הגשת כתב אישום פלילי (שימוע)". בהנחיה נקבע כך:

"הרשות התובעת רשאית לאפשר לחשוד לבחור בדרך אחרת, ולפיה עם קבלת ההודעה יודיע החשוד על רצונו להעלות טענותיו ככל שתגבש בעניינו החלטה על הגשת כתב-אישום. ככל שהחשוד יבחר בחלופה זו, ובסופו של דבר תגבש החלטה להגיש כתב אישום בעניינו, תימסר לו הודעה נוספת ולפיה התביעה שוקלת להגיש כתב אישום נגדו, ובאפשרותו להעלות טענותיו בפניה... ככלל, הליך השימוע ייערך בכתב, אך יכול שייערך בעל-פה, לפי שיקול-דעת התביעה. שימוע בעל-פה ייערך, ככלל, באמצעות בא-כוחו של החשוד" (בפס' 5-6 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה").

העתק הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3001 מצורף ומסומן כנספח ע/30

83. אם כן, שימוע זה, בין אם בכתב ובין אם בעל-פה, ככל ואכן מתבקש על ידי החשוד, מהווה חלק מההליך הפלילי ונתון, ככלל, למועדים הקבועים בחוק.

84. ברגיל, נערך השימוע (בין אם בע"פ ובין אם בכתב) בפני מי שאמור להחליט על הגשת כתב האישום (ראו הנחיית היועץ מס' 4.3001 בפס' 9(א)). עם זאת, בהנחיה מס' 4.3001 נקבעה סמכות ייחודית ליועץ המשפטי לממשלה בתיקים הדורשים את אישורו על מנת להגיש בהם כתב אישום. הוראה זו מופיעה בפס' 9(ב) להנחיה שם נקבע כי:

"מקום שנקבע בחוק כי לא יוגש כתב האישום אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה, או מקום שנקבע בחוק או בהנחיות, כי הגשת כתב האישום טעונה אישור היועץ המשפטי לממשלה (ראו הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1004 "אישור מוקדם להגשת כתב אישום"), יתקיים השימוע בפניו, ויחליט הוא בענין, אלא אם כן סבר, שיש מקום להסמיך אדם אחר לענין זה.."

85. הנחיית פרקליט המדינה מס' 14.21 שכותרתה "הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים" מיום 03.04.2017 מתייחסת באופן מפורט להליכי היידוע והשימוע, ובין היתר למועדים לקיום הליכים אלו. בשל חשיבות הדברים לענייננו, נאריך ונביא את הדברים כלשונם:

"מכתב יידוע שני (המכונה לעתים "כתב חשדות") – הודעה על החלטה לשקול העמדה לדין בכפוף לשימוע

15. מטרת מכתב היידוע השני היא לידע את החשוד כי לאחר לימוד חומר החקירה הוחלט לשקול הגשת כתב אישום בעניינו בכפוף לשימוע.

16. ככלל, על מנת שיוגשמו תכליותיו של מכתב היידוע השני, ייכללו בו הנושאים הבאים:

(1) התייחסות כללית, תמציתית ובהירה לטיב החשדות. כך לדוגמה, יצוין בהודעה כי על פי עיון ראשוני בחומר החקירה עולה חשד לביצוע עבירות מסוימות שיפורטו, או לכל הפחות יצוין אפיון כללי של עבירה, כדוגמת אלימות / מין / מרמה / וכדומה. יצוין כי בתיקים רחבי היקף או מורכבים באופן מיוחד, ניתן בשל אילוצי זמן, לשלוח תחילה מכתב חשדות מצומצם, ובהמשך לשלוח מכתב נוסף, מפורט יותר.

(2) יידוע החשוד בדבר זכותו לפי סעיף 60א(ד) לחוק לפנות בכתב לרשות התביעה בבקשה מנומקת להימנע מהגשת כתב אישום או מהגשת כתב אישום בעבירה פלוגית תוך 30 ימים.

(3) **קיומה של אפשרות מצד החשוד לבקש להשמיע את טענותיו בעל פה באמצעות בא כוחו. לעניין זה תתווסף הערה כי רשות התביעה תשקול בקשה זו ותחליט בה באופן שתמצא לנכון בהתאם לנסיבות העניין. עוד יצוין, כי האפשרות להשמיע טיעון בעל פה מותנית ככלל בהעברת הטיעונים בכתב בתוך 30 ימים מיום קבלת מכתב היידוע אצל החשוד וזאת בהינתן שהוחלט לאפשר לחשוד לקיים שימוע בעל פה.**

(4) יידוע החשוד בדבר אפשרותו לפנות לרשות התביעה בבקשה לעיין בעיקרי חומר

החקירה, וזאת בכפוף לשיקול דעתה של הרשות;"

86. ובהמשך:

"20. החליטה רשות התביעה לאפשר שימוע בעל פה, תקיימו ככלל בתוך 30 ימים ממועד קבלת מכתב היידוע השני אצל החשוד. על אף האמור, יתכנו מצבים בהם תמצא הצדקה להארכת משך הזמן לצורך השימוע. כך לדוגמה, כאשר מדובר בתיק חקירה בהיקף נרחב או בעל מורכבות יתרה, או כאשר מתקיימות נסיבות ייחודיות. ואולם, על מנת להימנע משיהוי יתר בהעמדה לדין, הארכה כאמור תינתן במשורה וככל הניתן, לא תאריך מעבר ל-30 ימים נוספים. הארכה כאמור תינתן רק באישור פרקליט מחוז או מי שהואצלו לו סמכויות של פרקליט מחוז".

העתק הנחיית פרקליט המדינה מס' 14.21 שכותרתה "הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים" מיום 03.04.2017 מצורף ומסומן כנספח ע/31.

87. מהאמור עולה כי סד הזמנים הקבוע בחוק ובהנחיות מתייחס ככלל ל-30 ימים הנתונים לחשוד על מנת להעביר את הטיעונים בכתב מיום קבלת מכתב היידוע. במקרים בהם מתבקש קיום שימוע בעל-פה, הדבר צריך להתקיים ככלל בתוך 30 ימים ממועד קבלת מכתב היידוע, ומותנה, ככלל, בהעברת הטיעונים בכתב בתוך 30 הימים.

88. במקרים בהם ישנה הצדקה להארכת משך הזמן לצורך השימוע, עשויה להינתן הארכה אך זו תינתן במשורה וככל הניתן לא תאריך מעבר ל-30 ימים נוספים.

89. יודגש, כי הזכות לשימוע דורשת **בקשה אקטיבית של החשוד לקיום השימוע**, ומותנית בפנייה של החשוד לרשות בבקשה להימנע מכתב אישום, על בסיס טיעונים מסוימים.

90. עוד נציין, כי כפי המצוין בהחלטת היועץ המשפטי לממשלה 4.3001 המובאת לעיל:

"יודגש כי מוסד השימוע אינו מהווה תחליף למשפט, ואין תכליתו לשמש מעין "משפט זוטא". מטרת השימוע היא לאפשר לחשוד להציג טענותיו ולשכנע, כי

חומר הראיות בעניינו או אינטרס הציבור אינם מצדיקים הגשת כתב אישום נגדו. במסגרת הליך זה ניתנת לחשוד ההזדמנות להעמיד את התביעה על טעותה, בין אם מדובר בטעות משפטית או טעות ראייתית. על כן ברור, כי במסגרת הליך השימוע אין מקום להתדיינות פרטנית באשר לנבכי התיק וחומר הראיות הכלול בו, ויש להתמקד בסוגיות עקרוניות אשר מצויות ביסוד טיוטת כתב האישום. בהתאם לאמור משך השימוע, ככל שהוא נעשה בעל-פה, יהיה קצר יחסית (ככלל, ישיבה אחת), בכפוף לשיקול דעת עורך השימוע" (פס' 3 להנחיית היועמ"ש 4.3001).

2.0. התנהלות המשיב 2 בעניין השימוע ובעניין בקשתו למימון הוצאותיו

המשפטיות בפני הוועדה למתן היתרים מעידות על ויתור על זכותו לשימוע

ומחייבות קיום השימוע לאלתר

91. כפי המתואר לעיל בפרק העובדתי, המשיב 2 התנהל לאורך כל החודשים האחרונים באופן המעורר ספק של ממש לגבי השאלה האם הוא עומד על זכותו לקיום שימוע, ומכל מקום באופן המחייב את קיומו של השימוע לאלתר.

92. ונדגיש, כתב החשדות פורסם ביום 28.02.2019, וזאת לאחר שהמשיב 1 החליט שלא לקבל את בקשתו של המשיב 2 לפרסם את כתב החשדות רק לאחר הבחירות. לאחר פרסום כתב החשדות, פנה המשיב 2 אל המשיב 1 וביקש ממנו שלא יעביר את חומרי החקירה אל החשודים עד לאחר מערכת הבחירות, מחשש שמא אלו יודלפו לתקשורת ולציבור. המשיב 1 קיבל את בקשתו של המשיב 2, תוך שהובהר בין הצדדים כי הדבר לא יוביל לעיכוב בהליכי השימוע.

93. ואולם לאחר קיום הבחירות ביום 09.04.2019, המשיב 2 נמנע במשך כחודש ימים מאיסוף חומרי החקירה, על רקע טענות שונות, ואף לא הסכים לקבל את חומרי החקירה שנשלחו אליו על ידי המשיב 1, על פי הפרסומים.

94. רק ביום 14.05.2019 אסף את חומרי החקירה. לאחר מכן, ביקש דחייה של השימוע בתואנה לפיה פרק הזמן שניתן לו, לא מספיק, לטענתו, להתכונן לשימוע. ויצוין בעניין זה, כי על פי פרסומים מן הימים האחרונים, נושא שכר הטרחה לפרקליטיו של המשיב 2 טרם הוסדר, ואין העותרת תתפלא אם עניין זה יעלה בהמשך כעילה לבקשת דחייה נוספת.

העתק כתבתה של אלה לוי-וינריב "לפני שאני מבטיח את שכרי אני לא עולה על המגרש האופרטיבי של הייצוג" מיום 26.05.2019 מצורף ומסומן כנספח ע/32

95. הנה כי כן, התנהלות המשיב 2 מעידה כי זה איננו עומד על זכותו לקיים שימוע. לו היה עומד על זכותו זו, היה ממחר לאסוף את חומרי החקירה, היה מסדיר את נושא שכר הטרחה ומעביר לוועדה

למתן היתרים את החומרים הדרושים לה לשם מתן הכרעה בבקשתו למימון.

96. לו היה מדובר בחשוד "מן השורה" שהיה מתנהל בצורה דומה – סביר להניח כי אותו החשוד כבר היה ניצב בפני כתב אישום, כאשר מתאפשר לו, לכל היותר, קיום של שימוע בדיעבד. ראו בעניין דומה בגץ 5297/11 מאיר רבין נ' מדינת ישראל פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) (פורסם בנבו, 11.10.2011). ת"פ 8733-06-15 פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נ' איציק איבגי (פורסם בנבו, 12.02.2017); ת"פ 8808-08-10 מדינת ישראל נ' מרדכי שחם (פורסם בנבו, 05.05.2011).

97. ויודגש – בתי המשפט הכירו באפשרות לקיום שימוע בדיעבד, לאחר הגשת כתב אישום. כלומר – מקום בו היו נימוקים המצדיקים הגשת כתב אישום ללא מתן זכות השימוע הקבועה בחוק, או מקום בו התנהלות החשוד הובילה לכך שהוגש כתב אישום ללא שהתקיים שימוע, בתי המשפט איפשרו קיום שימוע בדיעבד, תוך שהם סומכים ידיהם על רשויות התביעה כי אלו יקיימו את השימוע "בלב פתוח ובנפש חפצה" גם כאשר כתב האישום תלוי ועומד. (ראו לעניין זה ת"פ 40131/07 מדינת ישראל נ' בן רוני רוינת (פורסם בנבו, 03.09.2007).

98. בענייננו, משהמשיב 2 משך את מועד קיום השימוע עוד ועוד וביקש דחייה על גבי דחייה, וכאשר במקביל נעשים ניסיונות לקידום הליכי החקיקה שמטרתם למנוע את אפשרות העמדתו לדין בבוא העת, יש לקיים את השימוע לאלתר ולחילופין, להגיש כתב אישום ולקיים שימוע לאחר מכן.

99. לעניין זה, ראו את דבריה של כב' השופטת שולמית דותן בת"פ 5284/08 מדינת ישראל נ' היבל תמיר (פורסם בנבו, 16.07.2009), לפיהם:

"ודוק: מקום שניכר על פניו ובאופן מובהק, כי נעשה שימוש לרעה בטענה לביטול כתב האישום מן הטעם של הפרת חובת היידוע לפי סעיף 60 לחסד"פ, ואין מאחוריה מגמה אמיתית של הנאשם לשכנע את התביעה לשמוט את ההאשמות נגדו, דעתי היא שיש לדחות את הטענה ולהותיר את האישום בתוקפו, וזאת על אף הפגם שנפל, לכאורה, בהגשתו, וזאת משום שיש בהתנהלות כזו של הנאשם משום ויתור על זכותו לפי סעיף 60א, שהיא זכות דיונית אשר בידי הנאשם הרשות לוותר עליה."

100. בענייננו – התנהלותו של המשיב 2 כפי המתואר לעיל, של ניסיונות לדחות את הגשת כתב החשדות כנגדו, ולאחר מכן ניסיונות לעכב את קבלת חומרי החקירה, ובהמשך הימנעותו מאיסוף חומרי החקירה, אי תיאום השימוע בזמן, אי הסדרת נושא שכר הטירחה – כל אלו מצביעים על כך שנעשה שימוש לרעה בפרק הזמן לקיום השימוע, באופן המצביע על ויתורו של המשיב 2 על זכותו לקיום השימוע.

101. משכך, יש לקיים את השימוע לאלתר, ככל ויחפץ בכך המשיב 2, ובוודאי שאין להאריך את פרק הזמן שניתן לו לקיום השימוע, כפי שהחליט המשיב 1. לחילופין, יש להגיש כתב אישום כנגד המשיב 2 ולקיים שימוע לאחר מכן.

3.0. דחיית השימוע איננה סבירה באופן קיצוני ודינה בטלות

102. עקרון על במשפט הציבורי הוא כי על הרשות להפעיל סמכויותיה בסבירות, וכי הפעלה בלתי-סבירה של הסמכות היא עילה עצמאית שיכולה להביא אף לבטלותה של הפעולה שנעשתה, או לחיוב לפעול מקום שהרשות נמנעה באופן בלתי-סביר מפעולה [לעניין זה ראו למשל בג"צ 389/80 דפי **זהב נ' רשות דורה שי**, פ"ד לה (1) 421 (1981), וכן בג"צ 1635/90 ז'רז'בסקי נ' ראש הממשלה, פ"ד מה (1) 749 (1991) (להלן: "פרשת ז'רז'בסקי").]

103. בעשורים האחרונים עיצבה ההלכה הפסוקה את עילת הסבירות, ובכך הופקדו בידי בית המשפט הכלים ליתן פתרונות לבעיות החברתיות שהקדימו את חזונו של המחוקק. ואכן, משמשת כיום עילה זו מכשיר מרכזי וחיוני של הביקורת השיפוטית על המינהל, והיא ניצבת במוקד ההגנה על הפרט והציבור מפני שרירות השלטון. התייחסה לכך השופטת פרוקצ'יה בפס' 33 לבפסק דינה בבגץ 5853/07 **אמונה תנועת האישה הדתית לאומית נ' ראש הממשלה** (להלן: "עניין אמונה"):

"על פי תפיסת המשפט המינהלי בדורות האחרונים משמשת עילת הסבירות מכשיר מרכזי וחיוני של הביקורת השיפוטית על המינהל, והיא ניצבת במוקד ההגנה על הפרט והציבור מפני שרירות השלטון. באמצעות עילה זו, נבחנת הרציונליות שבהחלטת המינהל כמושג נורמטיבי, ולצורך בחינה זו נקבעו אמות מידה שעל בית המשפט לבחון, קרי: האם נשקלו על ידי הרשות המינהלית מלוא השיקולים הרלבנטיים לענין, והם בלבד, או שמא נשקלו שיקולים זרים וחיצוניים לענין; שנית, האם הרשות ייחסה לכל אחד מהשיקולים הרלבנטיים את משקלו היחסי הראוי, והגיעה באמצעות שקילה זו לנקודת איזון המצויה במתחם הסבירות הנתון לה. מיתחם סבירות זה עשוי להשתנות מענין לענין, בהתאם לנתונו ולמאפייניו של המקרה. **בלא הבטחה כי החלטת המינהל תהא סבירה ורציונלית, צפויים הפרט והציבור להיפגע פגיעה קשה. אין די בקבלת החלטה מינהלית בסמכות ובתום לב. על ההחלטה להיות רציונלית ונבונה במסגרת מיתחם שיקול הדעת הנתון לרשות המוסמכת.**"

104. לעיתים, וכך נקבע בפסיקה שוב ושוב, די בעילת חוסר הסבירות הקיצונית בכדי להביא להתערבות במעשה של הרשות. לעניין זה יפות קביעותיו של כב' המשנה לנשיאה רובינשטיין בבג"ץ 3997/14 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר החוץ ואח'** (ניתן ביום 12.02.2015 ומופיע בנבו):

"כשלעצמי סבורני ובמפגיע, כי אין דופי בשימוש בעילת הסבירות כעילה לביקורת שיפוטית, שכמובן צריכה להיות מופעלת באורח מושכל וזהיר במקום הראוי... וכדברי חברי השופט עמית בענייננו, יש בעילת הסבירות כדי לחזק ולהטמיע נורמות של אתיקה ציבורית ולהגן על האינטרס של נקיון כפיים בשירות הציבורי" ...אוסף שלטעמי במקרים מסוימים אף לא נעשה די שימוש בדוקטרינת הסבירות..."

105. בענייננו, החלטתו של המשיב 1, לפיה מועד השימוע בתיקי המשיב 2 יידחה בשלושה חודשים

נוספים, ויתקיים בימים 2.10.2019-3 חרף העובדה כי כתב החשדות בעניינו פורסם ביום 28.02.2019, איננה סבירה באופן קיצוני, ודינה בטלות, לאור הנימוקים שיפורטו להלן.

ד.3.א. דחיית השימוע איננה סבירה באופן קיצוני לאור הפגיעה בעקרון שלטון

החוק ובשוויון בפני החוק

"לא יתואר ממשל תקין, אם אינו שוקד על קיומו של שלטון החוק, כי הוא שבונה את חומת המגן בפני האנרכיה והוא שמבטיח את קיום הסדר הממלכתי. סדר זה הוא היסוד לקיומן של המסגרות המדיניות והחברתיות ולהבטחת זכויות האדם. הללו אינם מתקיימים באווירה של לית דין". (כב' הנשיא מאיר שמגר בבג"צ 428/86, יצחק ברזילי, עו"ד נ' ממשלת ישראל פ"ד מ 3, 505 (1986), בעמוד 555 (להלן: "עניין ברזילי").

106. לצערה של העותרת, דומה כי מילותיו הנכוחות של כב' הנשיא שמגר בבג"ץ יצחק ברזילי, המבהירות את חשיבות עקרון שלטון החוק – המהווה חומת מגן בפני האנרכיה והמבטיח קיום סדר ממלכתי, נדרשות להדהוד חוזר ונשנה בתקופה בה אנו מצויים. ונסביר.

107. כפי המפורט לעיל בפרק העובדתי, ניסיונות המשיב 2 לדחות את השימוע בעניינו פעם אחר פעם, לא התקיימו בחלל ריק, וברקע הדברים – מצויים ניסיונותיו וניסיונות מקורביו, לקדם חקיקה אשר תמנע את האפשרות להעמידו לדין על ידי המשיב 1, ככל וזה ימצא לנכון לעשות כן.

108. בין היתר, הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק של ח"כ מיקי זוהר ממפלגת הליכוד לתיקון חוק החסינות באופן שיוביל להחלת "חסינות אוטומטית" על חברי הכנסת, כך שבמקום בו המשיב 1 ימצא לנכון להגיש כתב אישום כנגד ח"כ, יצטרך המשיב 1 לפנות לוועדת הכנסת ולבקש ממנה להסיר חסינותו.

109. בנוסף, על פי פרסומים רבים באמצעי התקשורת, במסגרת המו"מ הקואליציוני נעשו ניסיונות

לעגן חקיקה של "פסקת התגברות מורחבת" באופן שיאפשר לכנסת לשוב ולתת חסינות לחבר כנסת אשר בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ החליט לפסול חסינותו. כך, תימנע האפשרות להעמיד את המשיב 1 לדין כל עוד הוא מכהן כראש ממשלה.

העתק כתבתו של חיים לוינסון "נתניהו מגבש חוק שימנע מבג"ץ להתערב בהחלטות של השרים והכנסת" מיום 13.05.2019 באתר "הארץ" מצורף ומסומן כנספח ע/33

110. מהאמור עולה כי למעשה, ניסיונות המשיב 2 לדחות את מועד השימוע בעניינו, נועדו לא רק למטרה של למידת החומר על מנת להעמיד את רשויות התביעה על טעותן, אלא – על מנת למנוע את האפשרות כי יהיה ניתן להעמידו לדין כל עוד מכהן הוא בתפקידו. כלומר – מדובר באיום ממשי על עקרון שלטון החוק, המחייב כי כולם כפופים לחוק וכי מתקיים שוויון בפני החוק.

111. עקרון שלטון החוק הוא עקרון-על במשפט הדמוקרטי, כאשר הוא מבטיח את הסדר החברתי והשמירה על זכויות האדם. כך נאמר ע"י כב' הנשיא שמגר בעניין ברזילי, 505:

"שלטון החוק במובנו הפורמאלי משמעותו, שכל הגורמים במדינה, בין הפרטים כיחידים וכהתאגדויות ובין זרועות המדינה, חייבים לפעול על-פי החוק, ופעולה בניגוד לחוק צריכה להיתקל בסנקציה המאורגנת של החברה. שלטון החוק, במובן זה, משמעותו כפולה: חוקיות השלטון והשלטת החוק. זהו עיקרון פורמאלי, שכן איננו מתעניינים בתוכנו של החוק אלא בצורך להשליטו, יהיה תוכנו אשר יהיה. לשלטון החוק יש, בנוסף למשמעות הפורמאלית, גם משמעות מהותית: זהו שלטונו של החוק הראוי, שיש בו איזון בין צורכי הכלל והפרט. משמעותו של זה, בראש ובראשונה, שוויון. זהו שוויון בהפעלת החוק ובשימוש בו.

112. כלומר – השוויון בפני החוק, והעובדה שמעשה בניגוד לחוק צריך להיתקל בסנקציה חברתית, הינם חלק מעקרון העל של שלטון-החוק. אותם ניסיונות אמורים לדחות את השימוע, על מנת למנוע את האפשרות להגיש כתב אישום כנגד המשיב 2 בבוא העת, פוגעים בעקרון שלטון החוק בשני מובנים אלו – הן על ידי הניסיון "לעקוף" את הסנקציה החברתית המוטלת על מי שעובר, על פי החלטת בית המשפט, על החוק (באמצעות החסינות) והן על ידי קידום חקיקה פרסונאלית, באופן לא שוויוני, שתאפשר חסינות לנבחרי ציבור מפני העמדתם לדין.

113. הדבר מחייב לטעמה של העותרת קביעה ברורה כי הליך השימוע, שהינו זכות של חשוד במשפט הפלילי, ושתכליתו למנוע פתיחה בהליך משפטי-פלילי כנגד חשודים כאשר אין לכך הצדקה – לא נועד על מנת לאפשר לאותו החשוד לפעול בכלים לא לגיטימיים, של קידום חקיקה פרסונאלית שנועדה למנוע את האפשרות להעמידו לדין.

114. לטעמה של העותרת ייתכן שקידום חקיקה זו מחייבת היתה הגשת כתב אישום ללא שימוע, באופן

מידי על ידי המשיב 1 עוד בטרם חלפו 30 ימים ממועד הגעת מכתב היידוע אל המשיב 2, ואולם – על אחת כמה וכמה שקידום החקיקה האמור מחייב כי המשיב 1 לא יאריך את התקופה הקבועה בחוק לקיום השימוע.

115. החלטתו של המשיב 1 איננה מאזנת כראוי את השיקולים שבין זכותו של המשיב 2 לשימוע לבין האינטרס הציבורי. כך נאמר בבג"ץ 4338/08 אורי שמואל נ' היועץ המשפטי לממשלה (טרם פורסם, 11.06.2008) על ידי כב' השופט רובינשטיין:

"ואכן, יסוד היסודות ועיקר העיקרים, הראשית והאחרית, בעניין השימוע הוא ההגינות כלפי כולי עלמא, כלפי החשוד מזה ואינטרס הציבור מזה (ולא למותר לציין כי ההגינות כשלעצמה היא אינטרס ציבורי). רקמת היישום פתוחה (אף כי לא בלי גבול), ומבחנה הוא מתן יכולת אמיתית לחשוד להגיב ולשכנע".

116. כן יפים לעניין הדברים שנכתבו על ידי כב' השופט זילברטל בפסק הדין אשר ניתן בבג"ץ 5577/13 שלמה לחיאני נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 22.08.2013):

"אף שעל התביעה לקבוע מועד שימוע אשר יאפשר לעותר ולבאי-כוחו ללמוד את חומר החקירה שנמסר להם, יש לזכור גם ששימוע לחוד והליך פלילי לחוד. הליך השימוע, כאמור, אינו "משפט זוטא" ומטרתו היא "לנסות להאיר פנים נוספים מטעם החשוד אל מול התביעה בטרם קבלת החלטה, מתוך מטרה לשכנעה כי אין מקום לכתב אישום" (בג"ץ 4388/08 שמואל נ' היועץ המשפטי לממשלה [פורסם בנבו] 11.6.2008), להלן עניין שמואל). נוכח אופיו ומטרתו של הליך השימוע, וכן נוכח נסיבות המקרה דנא, אין אנו סבורים כי פרק הזמן שהוקצה לעותר כדי להתכונן לשימוע אינו סביר. נוסף עוד, כי לצד ההגינות שעל התביעה להפגין כלפי החשוד עליה להביא בחשבון גם שיקולים ציבוריים כלליים. קבלת טענותיו של העותר לעניין אופיו של הליך השימוע, ומכאן גם באשר להכנות הנדרשות לקראתו, עלולה להביא להימשכות והתארכות ההליכים המקדמיים באופן שייפגע באינטרס הציבורי להעמדה לדין במקרים המתאימים ולייעול ההליכים (השוו: עניין שמואל, פסקה ה')."

117. מהאמור עולה כי בהחלטה על קיום השימוע יש לאזן בין אינטרס החשוד, לבין אינטרס הציבור. דברים אלו נכונים ביתר שאת גם לענייננו. קידום החקיקה המונעת אפשרות העמדתו לדין של המשיב 2 בבוא העת, לו יימצא על ידי המשיב 1 כי יש להגיש כנגד המשיב 2 כתב אישום – מחייבת היצמדות דווקנית לסד הזמנים הסטטוטורי הקבוע בסעיף 60א(א) לחסד"פ, ולכל היותר הארכה בעוד 30 ימים, כפי הקבוע בהנחיית פרקליט המדינה 14.21 המצוינת לעיל.

118. אינטרס הציבור מחייב כי מקום בו החליט היועץ המשפטי לממשלה כי יש להגיש כתב אישום, לא תימנע הגשתו על ידי קידום חקיקה פרסונאלית על ידי החשוד עצמו, או מקורביו. אינטרס הציבור מחייב זאת הן מכוח עקרון שלטון החוק, כאמור, ובייחוד כאשר המדובר בנבחר ציבור, ראש הממשלה,

אשר לאמון הציבור בו ישנה חשיבות עליונה, כפי שנציין מייד.

ד.3.ב. החלטתו של המשיב 1 איננה סבירה באופן קיצוני לאור הפגיעה באמון

הציבור במנהיגיו וברשויות השלטון

119. אמון הציבור ברשויות השלטון הוכר כאינטרס ראשון במעלה, שכן כאשר מתערער אמון זה מתפורר

הבסיס לחיינו המשותפים כחברה. התייחס לכך, בלשונו הציורית, כב' השופט חשין בבג"צ 103/96

עו"ד יוסף פנחס כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פד"י נ(4) 309:

"וכולנו ידענו כי באין אמון של הקהילה במנהיגיה, ייפרע עם ותאבד ממלכתה. וככל שנעלה במעלה המנהיגות כן נתבע ממנהיגי הקהילה ביתר כי יקרנו יושר ואמת"

120. בהתאם להכרה זו בחשיבות הרבה של אמון הציבור במוסדות השלטון, כאבן בסיס לבניית חברה

דמוקרטית, מיוחס לו משקל נכבד בעת בחינת סבירותה של החלטה שלטונית. וכן נאמר בבג"ץ

6163/92 יואל אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מז(2), 229 על ידי כב' השופט ברק:

"אמון הציבור ברשויות השלטון הוא מנכסיה החשובים של הרשות השלטונית, ושל המדינה. כאשר הציבור מאבד את אמונו ברשויות השלטון, הוא מאבד את אמונו באמנה החברתית המשמשת בסיס לחיים משותפים. יש ליתן משקל נכבד לשיקולים הבאים לקיים, לשמר ולפתח את תחושת הציבור, כי משרתיו אינם אדוניו וכי הם עושים את מלאכתם למען הציבור, מתוך יושר וניקיון-כפיים. אכן, טוהר השירות והשורות עומד בבסיס השירות הציבורי ובבסיס המבנה החברתי שלנו... זהו שיקול מרכזי, ויש ליתן לו משקל נכבד באיזון הכולל, המבסס את ההחלטה הסבירה" (שם, בעמ' 266). (שם, בפס' 54 לפסק הדין).

121. לאור משקלו הסגולי של ערך אמון הציבור, ישנה חשיבות כי בית המשפט יגשים את תפקידו כמבצרו

האחרון של שלטון החוק, ויגן על הציבור תוך השבת האמון האבוד ברשויות השלטון. ואכן נקבע כי

בית המשפט אינו יכול לעמוד מנגד כאשר אמון הציבור נפגע:

"בהעלות אירוע מסויים לפני בית-המשפט, ובהתעורר חשש כבד, חשש רציני, כי בשל מעשה או מחדל מסויים יאבד או ייפגע אנושות אמון העם במנהיגיו, בית-המשפט לא יותר לשבת באפס מעשה ולטעון ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו. במובן מסויים יש בהתערבותו של בית-המשפט באירועים מעין-אלה התערבות שבהגנה עצמית. הגנה עצמית על מערכת הממשל בכללה ובה הרשות השופטת אף-היא. כי מה ישיב בית-המשפט משייטען נגדו כי בעיניו ראה עיוות ולא עשה דבר? זו היא הילכת דרעי ופנחס ויהא שתוליד אותנו הדרך." (בג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, מר אריאל שרון, פס' 28 לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) חשין).

122. בענייננו – החלטתו של המשיב 1 לדחות את מועד השימוע בשלושה חודשים נוספים, כאשר ברקע

מתקיימים מגעים לקידום הליכי החקיקה האמורים שמטרתם למנוע את האפשרות להעמיד לדין את המשיב 2 בבוא העת – פוגעת באופן אנוש במנהיגיו וברשויות השלטון.

123. הפגיעה באמון הציבור היא כפולה. ראשית, נפגע אמון הציבור במשיב 2, המכהן כראש ממשלה שעה שמצוי במשך חודשים ארוכים תחת הליך פלילי. הימשכות ההליכים הנובעת מהחלטתו של המשיב 2, מובילה להעצמת הפגיעה באמון הציבור במשיב 2.

124. בנוסף, החלטה זו מובילה לפגיעה קשה באמון הציבור ברשויות השלטון בכלל, ובמערכת אכיפת החוק בפרט.

125. כפי המצוין לעיל – עקרון שלטון החוק מחייב שוויון בפני החוק, ומחייב כי החוק יהיה "עיוור" לעניין שאלת תחולתו. החלטת המשיב 1, המאפשרת למשיב 1 שלושה חודשים נוספים לקיום השימוע, היא החלטה שאיננה עולה בקנה אחד עם החוק ועם הנחיות גופי האכיפה. כמו כן, החלטה זו מעוררת אי נוחות וחשש להתנהלות שאיננה שוויונית כלפי המשיב 2, שכפי שנתאר להלן, התנהל בצורה ממנה ניתן ללמוד כי כל חפצו הוא משיכת ההליכים בעניינו למשך זמן רב ככל הניתן, ייתכן ועל רקע הליכי החקיקה האמורים, וקודם לכן – על רקע מערכת הבחירות לכנסת ה-21.

ה. צו הביניים ובקשה לקביעת דיון דחוף

126. כאמור ברישא לעתירה, העותרת מבקשת להקפיא את המצב החקיקתי הקיים, ולמנוע נקיטת מהלכים על ידי המשיבה 3, אשר עלולים להותיר את העותרת, ככל שתזכה בעתירה, בפני עובדות מוגמרות.

127. מדובר בהליכי חקיקה שנולדו בחטא, הליכי חקיקה פרסונאליים שמטרתם מניעת האפשרות כי המשיב 1 יוכל יהיה, בבוא העת, להגיש כתב אישום כנגד המשיב 2 ככל וימצא לנכון.

128. כידוע, בבואו לשקול צו ביניים, מתבסס שיקול הדעת של בית המשפט על שני מבחנים:

"שני השיקולים שעל בית המשפט ליתן דעתו עליהם בבואו להכריע בבקשה למתן צו ביניים הם מאזן הנוחות וסיכויי העתירה" (בר"מ 6672/09 מילגם שירותים בע"מ נ' עיריית חדרה, תק-על 2009(3) 2880, 2882 (2009), הדגשות הוספו ע"י הח"מ).

129. והנה, בענייננו, המדובר בהליכי חקיקה שאין כל בהילות לקדםם – מלבד אותם מניעים פסולים של חקיקה פרסונאלית שמטרתה למנוע את האפשרות כי המשיב 2 יועמד לדין במקום בו יוחלט כך, לאחר קיום שימוע.

130. כמו כן, מדובר בהליכי חקיקה שהנזק שבעיכוב קידומם עד לקיום דיון בעתירה, הוא מזערי ביחס לנזק שייגרם במידה וחקיקה זו תקודם טרם הדין בעתירה, ובכך תתייתר העתירה, וכן ייתכן ותימנע

האפשרות להעמיד לדין את המשיב 2.

131. באשר למבחן השני, הוא מבחן סיכויי העתירה, הרי שמבחן זה הינו מבחן משני למבחן מאזן הנוחות, וראו לעניין זה דבריו של כב' השופט חשין בבשג"צ 2598/95 אדם טבע ודין נ' המועצה הארצית לתכנון ולבנייה תק-על 95(2) 147 (1995): "מאזן נוחות להבדילו מסיכויי העתירה לגופה שאני רואה בהן יסוד משני בבקשה".

132. עם זאת, העותרת סבורה כי לאור חוסר הסבירות הקיצוני שבהחלטה על דחיית השימוע, אשר מאפשרת הלכה למעשה את קידום החקיקה שתייתר את השימוע, ותמנע את האפשרות להעמיד לדין את המשיב 2, סיכויי קבלת העתירה גבוהים ובוודאי מצדיקים את מתן צו הביניים כמבוקש.

133. נדגיש כי צו הביניים שונה בתכליתו מן הסעד המעשי המבוקש בעתירה זו, שכן צו הביניים עניינו הקפאת המצב החקיקתי עד לדיון בעתירה האמורה, ואילו הסעד המבוקש בעתירה עניינו ביטול החלטתו של המשיב 1 וקיום השימוע לאלתר.

134. עולה בפנינו, אם כן, מקרה מובהק בו ראוי כי יוציא מלפניו בית המשפט הנכבד צו ביניים כמבוקש ברישא לעתירה.

135. כמו כן, ומאותם הנימוקים ממש, תבקש העותרת לקבוע דיון דחוף בפני בית המשפט הנכבד, וזאת על מנת למנוע את סיכול סעדי העתירה המבוקשים.

1. סיכום

136. הנה כי כן, פרשה העותרת בפניו של בית המשפט הנכבד תמונה חמורה ביותר של התנהלותו של ראש ממשלת ישראל בשנה האחרונה, אשר ביד אחת מתעלם מרשויות אכיפת החוק תוך שהוא נוקט בלוליינות משפטית פרוצדורלית ועושה הכל על מנת לדחות את קיומו של השימוע, וביד השנייה מקדם במלוא המרץ הליך חקיקה פרסונלי אשר כל מטרתו היא לייתר את אותו ההליך.

137. מירוץ זמנים בלתי דמוקרטי זה – הפוגע פגיעה אנושה באמון הציבור ברשויות, בעקרון עליונות החוק, שלטון החוק והשוויון בפני החוק – עליו להסתיים! למשיב 1 הסמכות והאחריות הכבדה שבצדה, לנהוג במשיב 2 באופן שווה, לתת לו את הזכויות המוקנות לכל חשוד במדינת ישראל, ולצד זאת לדרוש ממנו את קיומן של אותן החובות.

138. על כן, ולאור האמור לעיל, תתכבד העותרת לבקש כי יוצא הצו המבוקש ברישא לעתירה זו, וכי יעשה למוחלט, וכן כי יורה על מתן צו הביניים המבוקש בעתירה, וזאת עד למועד קיומו של השימוע.

139. עוד מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע דיון דחוף בעתירה, וזאת נוכח דחיפות הנושא וחשיבותו,

ולנוכח מאמצי החקיקה המתקיימים בימים אלו ממש.

140. מן הדין ומן הצדק להיעתר לאמור בעתירה זו.

זהר אלטמן רפאל, עו"ד

תומר נאור, עו"ד

ד"ר אליעד שרגא, עו"ד

ב"כ העותרת

28.05.2019

כ"ד אייר, התשע"ט, ירושלים

